

Nestřílejte na učitele

„Do třídy vstoupil zcela nový pedagog a řekl:
,Jsem doktor Zelí a vy jste moji žáci. Opakujte to po mně.‘
Doktor Zelí byl možná určený pán, ale kázeň ve třídě neudržel. Co chvíli se ozývaly výkřiky: ,Pozor, Zelí, zajíc! Nazdar, košťále!‘ aj. Vrchol drzosti si dovolil repetent Pelnář, který v sobotu pozval pana doktora na nedělní oběd řka, že mají vepřovou s knedlíkem a maminka marně shání přílohu. Zelí smutně pokýval hlavou:

„Pochopil jsem tvůj špatný vtip, chlapče. V neděli budete na výletě a já bych jako hlupák klepal na dveře. Jsem chytřejší než si myslíš.‘

Při jedné hodině biologie jsme tak hlučeli, že vtrhl do třídy ředitel a pravil ironicky:

„Pardon, doktore, nevěděl jsem, že přednášíte. Zdálo se mi, jako by se tu válcoval plech.‘ Tehdy poprvé se Zelí rozzuřil:

„Vy nehodní chlapci,‘ zašeptal, ,za trest vám dnes neprozradím nic nového o ježkovi!“

(Povídky Šimka a Grossmana)

Učitel je taky jenom člověk, má své záliby, přednosti a zlozvyky a povahové vlastnosti. A to je dobře – znamená to, že je možné s ním jednat jako s kýmkoli jiným.

Co také napsali učitelé (a paní učitelky) do žákovských knížek

- „Dívá se na mě přes zelené pravítko, přičemž mě vidí zeleně.“
- „Při zkoušení schválně odpovídá chybně, aby mě rozčílil.“
- „Drží spolužáka za krk, který má tímto hlavu ve vzduchu.“
- „Při výuce vyjmenovaných slov po P napsala tuto větu do škol-

ního sešitu: „Házeli jsme po netopýrovi kamení a on si myslí, že to byl pýr.‘ Jednak se tím hlásí k agresivnímu chování ke zvířatům, a za druhé nedokáže pochopit, že netopýr nedokáže přemýšlet o pýru.“

O čem takové zápisy vypovídají? Jednoduše řečeno: že jsou páni učitelé a paní učitelky občas „naprosto hotoví“. Oprávněně? To zjistíte, když se – aspoň částečně, ale naplno – vžijete do jejich role.

Stoupněte si za katedru – aspoň na chvíli!

„Den vzpoury“ je hra, kterou si vymysleli vedoucí na jednom letním dětském táboře. Pravidla jsou jednoduchá – děti si ne jeden jediný den vymění úlohu s vedoucími. Co to znamená? Děti vymýšlejí program, organizují přípravu oběda, dávají dospělým – vedoucím úkoly a pochopitelně je mohou také trestat a odměňovat. Když se děti na onom táboře o Dnu vzpoury dověděly, byly nadšené,

a každoročně nadšené jsou. A jak to dopadlo a dopadá? Většinou tak, že vedoucí si prožijí bezstarostný den plný her, odpočinku a „blbnutí“ a děti se těší, že druhé ráno probudí zase jako děti... Nevěříte? Zorganizujte podobný den vzpoury ve vaší třídě. Jak?

Požádejte učitelský sbor o spolupráci, stačí když si na jedno odpoledne domluvíte např. tři vyučovací hodiny. Učitelé – dobrovolníci budou sedět ve školních lavicích a vy je budete vzdělávat – můžete se v roli učitele střídat, třeba po deseti minutách. A není ani tak důležitý předmět vzdělávání. Pochopitelně to nemusí být matematika a zeměpis, ale třeba lekce vaší oblíbené populární hudby – prostě cokoli. Co je podmínkou úspěchu hry:

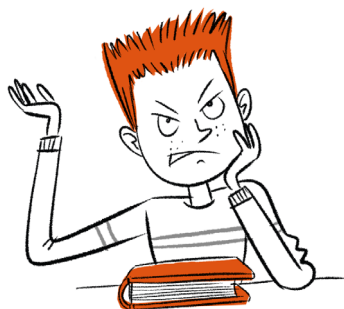
1. **Přesné vymezení pravidel** (jak budete své nové žáky oslovovat a jak oni vás, jaké úkoly a tresty jsou zakázány a jaké dovoleny apod.)
2. **Dobrá příprava** (Vyberte si jednoho z vás, nových učitelů jako „vedoucího vyučovacího týmu“ a snažte

se ho respektovat. Uvidíte, jak se vám bude lépe pracovat, když vám bude někdo šéfovat. Na „výuku“ se připravte ještě pečlivěji než na skutečné vyučování, uvidíte, že se vám to bude hodit.)

3. **Anketa na závěr** (Své dojmy nakonec zaznamenejte a nejzajímavější z nich můžete publikovat ve školním časopise nebo na internetových stránkách škol.)

Považujte takovou hru za „úplný úlet“? Vězte, že výměna rolí je poměrně běžná metoda, s kterou pracují třeba psychologové.

Jak to zařídit, aby učitel nestřílel na vás...

Ač je každý učitel jiný, existuje několik zásadních nešvarů, které rozhodně vadí všem (nebo aspoň většině).

Permanentní narušitelé vyučování

Jestliže máte zrovna slabou chvíli a vyučování vás fakt ne-

baví, snažte se chovat se nenápadně. Z kapitoly o řeči těla už víte, jak zájem o výuku aspoň předstírat. (Že je lepší učitele pozorně sledovat snad poznamenávat nemusíme.)

Peciválové a puťky

Většina učitelů oceňuje **aktivitu**. Když se během vyučovacích hodin budete chovat vzorně a budete přitom úplně potichu, asi učitele k ničemu nevyprovokujete, ale může se stát, že si ani nezapamatuje vaše jméno. Nebojte se **přihlásit se**, i když si s odpovědí nejste zcela jisti. Hlaste se, i když vás napadne jakákoli poznámka k učitelovu výkladu. (Ale zase to nepřehánějte, aspoň někdy byste pana učitele mohli pustit ke slovu.)

/aktivní = činorodý, velmi činný/

Tip

Pokládejte při hodině dotazy. Jakmile vám jakákoli, byť sebemenší maličkost není jasná, neváhejte se zeptat. Uči-

tele potěší, že vás jeho výklad zaujal (anebo že ho vůbec posloucháte).

Nafoukanci

Nikdy byste se neměli nad učiteli **povyšovat** – svými znalostmi a už vůbec čímkoli jiným. Jestliže máte dojem, že paní učitelka udělala někde chybu nebo že toho o tichomořských sopkách neví tolik, co vy, klidně jí to řekněte, ovšem slušně. Už vůbec není vhodné dávat panu učiteli otevřeně najevo, že jeho mobil je fakt vykopávka. Povyšovat se nad kohokoli je hloupé a učitele by se vám to mohlo krutě nevyplatit.

Drzouni

Nesouhlasíte s učitelem? Nelíbí se vám jeho chování nebo přístup k některým věcem? Dobře si rozmyslete, co udělat. Dobré je poradit se nejdřív se spolužáky a zjistit, jestli máte na věc stejný názor. Pokud ano, je nejlepší **pojmut případnou kritiku** učitelovi práce spíš **jako návrh na zlepšení**. (Nikoli: „Dáváte nám moc domácích úkolů.“, ale „Navrhujeme, zda bychom mohli dostávat domácí úkoly z matematiky pouze

tříkrát týdně, protože v úterý a ve čtvrtek máme ještě spoustu jiných povinností a mnoho z nás ty úkoly pak stejně fláká, bylo by to možné?“)

Mimoňové

Patříte mezi věčné opozdilce, kteří stále něco zapomínají, občas dokonce i to, že nějaká škola vůbec existuje? Po čase vaše věčné pozdní příchody do třídy a rozpaky z toho, že zase nemáte pravítko, sešit, přezůvky... mohou učiteli docela zkazit náladu. Zkuste na sobě zapracovat a do té doby, než se zlepšíte, a aspoň se netvařte, že takové chyby jsou u vás prostě samozřejmostí. Zásadně se vždy omlouvejte a nezapomeňte, že omluva není výmluva!